

E - BULLETIN

SLOVENSKÝ INŠTITÚT V PRAHE

Príhovor J. E. Ingrid Brockovej, veľvyslankyne Slovenskej republiky v Prahe

Vážené priateľky, vážení priatelia,

pojem česko-slovenská vzájomnosť sprevádzal dejiny Slovákov a Čechov od vzniku prvej Československej republiky. Po rozdelení spoločného štátu sa veľmi rýchlo ukázalo, že česko-slovenský kultúrny priestor zostal spoločný a s ešte väčším entuziazmom a intenzitou začali v oblasti kultúry vznikať spoločné projekty.

Práve tento rozmach, ktorý bol obojstranne spontánny a úprimný, celkom prirodzene dokazoval, že rozdelenie republiky sa na vzájomných kultúrnych vzťahoch negatívne nepodpísalo. Skôr naopak, priviedlo niekdajších ministrov kultúry k iniciatíve založiť tradíciu *Mesiaca česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti*.

Boli to minister kultúry Slovenskej republiky Milan Kňažko a minister kultúry Českej republiky Pavel Dostál, ktorí v roku 2001 nielenže podpísali prvýkrát po rozdelení prvú medzirezortnú Dohodu o spolupráci na najbližšie dva roky, ale zároveň slávnostne vyhlásili prvý *Mesiace česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti*. Nad prvým takýmto mesiacom prevzali záštitu aj vtedajší premiéri – Mikuláš Dzurinda a Miloš Zeman.

Je pre mňa ctou predstaviť Vám koncept a program tohtoročného *Mesiaca česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti*, ktorým je už symbolicky a tradične október. Jedno z hlavných podujatí v réžii Slovenského inštitútu sa uskutoční 30. októbra v Mělníku, kde sa bude konať *Deň slovensko-českej kultúry*. Okrem sprístupnenia dvoch výstav venovaných slovenským hereckým osobnostiam, ktorých umelecký prejav sa zapamätateľným spôsobom vpísal aj do dejín českej národnej kultúry: 100. výročiu narodenia Jozefa Kronera, okrem iného predstaviteľa Tóna Brtku v oscarovom filme *Obchod na korze*, a Ladislavovi Chudíkovi, nielen predstaviteľovi doktora Sovu v známom televíznom seriáli *Nemocnica na okraji mesta*, ale aj častému recitátorovi českej poézie. V ten deň však máme pre Vás pripraveného ešte ďaleko viac.

Slávnostným vyvrcholením tohtoročného *Mesiaca česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti* bude koncert Slovenskej filharmónie, ktorý organizuje Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Českej republike v spolupráci so Slovenským inštitútom a uskutoční sa dňa 5. novembra v Obecnom dome v Prahe. Verím, že sa nám týmto podujatím podarí založiť tradíciu symbolického ukončenia koncentrovanej série podujatí počas celého mesiaca.

Tešíme sa na Vás na niektorom z predstavovaných podujatí.

Ingrid Brocková, veľvyslankyňa SR v ČR

AKCIE V RÁMCI MESIACA ČESKO-SLOVENSKEJ KULTÚRNEJ VZÁJOMNOSTI

HISTÓRIA A SÚČASNOSŤ

SLOVENSKO SA PREDSTAVUJE

Prezentácia Slovenska v reprezentačných priestoroch Prahy 12.

1. 10. 2024 o 14:00 | Obřadní síň Radnice Prahy 12, Generála Šišky 2375/6, Praha 4 – Modřany

Foto: muzeumsnp.sk

Slovenský inštitút v Prahe prijal v rámci *Mesiaca česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti* pozvanie Mestskej časti Praha 12 uskutočniť interaktívnu multimedialnú prezentáciu Slovenska pre záujemcov a záujemkyne z radov širokej verejnosti.

V reprezentačných priestoroch Prahy 12 predstavíme Slovensko cez kultúrne pamiatky a podujatia, turisticky zaujímavé lokality a rekreačné aktivity. Priblížime krásy Slovenska a poskytneme tipy na výlety za kultúrou, do prírody aj za relaxom. Nebude chýbať malá ochutnávka tradičných slovenských špecialít.

Vstup zdarma. Z dôvodu obmedzenej kapacity si však, prosím, rezervujte miesto na adrese akce@praha12.cz alebo na telefónnom čísle +420 770 195 310.

LITERATÚRA

ROK LITERATÚRY A TANEČNÉHO UMENIA

FOKUS NA SÚČASNÚ SLOVENSKÚ LITERATÚRU – celoročný cyklus prezentácie kníh finalistov literárnej ceny Anasoft litera

VERONIKA ŠIKULOVÁ: *LÍŠTIČKY MAJÚ RADY TEPLA*

Hostka: Veronika Šikulová

Moderuje: Jakub Pavlovský

23. 10. 2024 o 18:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Celoročný literárny cyklus *Fokus na súčasnú slovenskú literatúru*, ktorý usporadúva Slovenský inštitút v Prahe v spolupráci so Slovenským literárnym centrom, prinesie v októbri stretnutie s prozaičkou, esejistkou, autorkou literatúry faktu aj kníh pre deti a mládež Veronikou Šikulovou. Do Prahy zavíta v rámci série autorských čítaní finalistiek a finalistov prestížneho literárneho ocenenia Anasoft litera 2023, na ktoré bola nominovaná za zbierku *Líštičky majú rady teplo*.

Líštičky majú rady teplo je čosi ako opera, v ktorej sa všetky dejstvá odohrávajú na javisku súčasne. Zbierka poviedok, v ktorej autorka rozpráva príbehy vlastnej rodiny, ale aj nových doteraz neznámych postáv, odráža tiež jej silný vzťah k prírode.

Obálka knihy *Líštičky majú rady teplo* a autorka Veronika Šikulová | Foto: SLC a Peter Frolo

Veronika Šikulová o svojej knihe hovorí:

„Chcela som do nej, podobne ako to býva, ale nemusí byť, v hudbe, prevteliť svoju lásku k stále sa obnovujúcej prírode, v ktorej je ľudský, ale aj zvierací či rastlinný tvor iba dočasnou, hoci dosť podstatnou súčasťou. Pri jej písaní som cítila radosť, a tak by jej jednotlivé árie či prehovory či poviedky mohli zaujať hravosťou, vtipom, divokosťou, zamilovanosťou, smútkom, čiže životom...”

Veronika Šikulová (*1967) po absolvovaní gymnázia v Modre vyštudovala žurnalistiku na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Pôsobila ako novinárka a popritom sa venovala písaniu próz. Prvé prózy publikovala v literárnej prílohe denníka Smena, v literárnych časopisoch *Romboid*, *Slovenské pohľady* a v zborníku mladých autorov *Druhý dych* (1985). Knižne debutovala roku 1997 zbierkou próz *Odtiene*, za ktorú získala Cenu Ivana Kraska.

V roku 1999 získala Cenu Slovenských pohľadov, v roku 2009 Cenu Bibliotéky a Prémium Literárneho fondu za dielo *Domček jedným ťahom*. Držiteľkou Prémie Literárneho fondu sa stala opäť v rokoch 2011 za prózu *Miesta v sieti* a 2014 za prózu *Medzerový plod*. Je štvornásobnou finalistkou ceny Anasoft litera (2010, 2012, 2015, 2023). Za *Medzerový plod* získala ocenenie Anasoft litera 2015 a Krištáľové krídlo 2015 v kategórii publicistika a literatúra.

V súčasnosti pracuje v Malokarpatskej knižnici v Pezinku. Pravidelne píše fejtóny do denníka Pravda a časopisu Miau. Žije a tvorí v Modre.

Pripravili:

Slovenský inštitút v Prahe v spolupráci so Slovenským literárnym centrom,
1. Podzemným antikvariátom a časopisom TVAR.

33 ROKOV VYDAVATEĽSTVA KK BAGALA

Diskusia s vydavateľom, podnecovateľom a propagátorom slovenskej pôvodnej tvorby Kolomanom Kertészom Bagalom.

Ďalšími hosťami budú spisovatelia Laco Kerata a Peter Uličný.

Moderuje: Elena Kotová

3. 10. 2024 o 18:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hyberská 1

Pri príležitosti *Roku slovenskej literatúry a tanečného umenia* privítame v Slovenskom inštitúte v Prahe jednu z najvýznamnejších osobností porevolučnej slovenskej literárnej scény, vydavateľa a podporovateľa slovenskej literatúry **Kolomana Kertésza Bagalu**.

V rámci literárneho večera predstaví činnosť vydavateľstva KK Bagala, ktoré oslavuje tridsiate tretie výročie vzniku, spoločne s **Lacom Keratom** a **Petrom Uličným**, dvomi autormi spomedzi desiatok, ktorých diela vo vydavateľstve za uplynulé tri desaťročia existencie vyšli.

Koloman Kertész Bagala (*1964) vyštudoval Strednú priemyselnú školu chemickú v Banskej Štiavnici. V roku 1991 založil literárnu a kultúrnu agentúru L. C. A. a začal vydávať výhradne pôvodnú slovenskú literatúru, čomu sa venuje dodnes vo vydavateľstve KK Bagala. Okrem toho sa tiež venuje organizácií literárnych podujatí a súťaže Poviedka. Tento rok mu prezidentka Zuzana Čaputová udelila Rad Ľudovíta Štúra III. triedy za mimoriadne zásluhy o rozvoj Slovenskej republiky v oblasti kultúry a umenia.

Laco Kerata (*1961) sa narodil v Novákoch. Je absolventom divadelnej réžie na Vysokej škole múzických umení, kde získal aj doktorát z dramaturgie. V roku 1991 spolu s Blahom Uhlárom a Milošom Karáskom založili legendárne avantgardné *Divadlo Stoka*, v ktorom pôsobil ako spoluautor a herec. Neskôr založil divadelné združenie MED – My Experimental Drama. Napísal viac ako dvadsať divadelných a rozhlasových hier, no vyšlo mu tiež niekoľko zbierok poézie, románov a zbierok poviedok. Román *Zlý herec* sa v roku 2010 dostal do finále ceny *Anasoft litera* a vyšiel aj v českom preklade.

Peter Uličný (*1960) začínal ako textár piesní v oblasti rockovej a populárnej hudby v prvej polovici 80. rokov minulého storočia so skupinou Tristo hrmených Andreja Šebana. Neskôr spolupracoval s ďalšími známymi predstaviteľmi domácej hudobnej scény a ako textár sa podieľal na realizácii mnohých dramatických diel a muzikálov. Vydal niekoľko knižných publikácií orientovaných na hudobnú tvorbu, no okrem toho je tiež autorom desiatok doslovov a štúdií ku slovenským prekladom svetových autorov. Pôsobí ako pedagóg na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského.

PREZENTÁCIA PUBLIKÁCIE O MARIÁNOVI VARGOVI A KONCERT VLADISLAVA ŠARIŠSKÉHO

Beseda s autorskou dvojicou novej knihy o Mariánovi Vargovi spojená s hudobným vystúpením – interpretáciou skladieb z diela Mariána Vargu.

16. 10. 2024 o 18:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Autorská dvojica Marian Jaslovský a Jana Vargová predstavia svoju publikáciu *Marián Varga: Nebo, peklo, raj* o hudobnom skladateľovi a ikone slovenského bigbitu. Večer bude obohatený o koncertné vystúpenie slovenského hudobného skladateľa Vladislava Šarišského, ktorý uvedie skladby z diela Mariána Vargu.

Kniha známeho publicistu a spisovateľa Mariana Jaslovského približuje osobnosť geniálneho hudobníka Mariána Vargu tak blízko, ako sa len dá. Jaslovský spolu s Vargovou manželkou Janou vypovedali asi tridsiatku priateľov, členov rodiny a spolupracovníkov z Vargovho najbližšieho okruhu. Ich spomienky boli v mnohých prípadoch prekvapujúce aj pre Janu – najbližšiu Mariánovu osobu.

Biografiu v duchu „oral history“ ilustrujú aj zaujímavé faksimile a fotografie, ktoré neboli nikde uverejnené. Knižka organicky dopĺňa Jaslovského monografiu Collegium Musicum.

Marian Jaslovský je hudobník a publicista, momentálne súčasťou redakcie časopisu .týždeň. Publikoval v množstve médií, je držiteľom Výročnej ceny Akadémie slovenskej populárnej hudby za publicistickú a editorskú činnosť a v roku 2011 bol nominovaný na novinársku cenu za cyklus reportáží *Miesta literatúry*. Je autorom kníh o viacerých významných osobnostiach slovenskej hudobnej scény, napríklad Dežovi Ursinym, Jarovi Filipovi, o hudobnej skupine Collegium Musicum a napokon o Marianovi Vargovi.

Vladislav Šarišský je hudobný skladateľ a klavirista. Vyštudoval kompozíciu a hru na klavír na Konzervatóriu v Košiciach, neskôr kompozíciu na VŠMU u Jevgenija Iršaia. V roku 2012 sa stal laureátom Medzinárodnej skladateľskej súťaže Sergeja Prokofieva v Petrohrade a držiteľom ceny pre mladého tvorca Nadácie Tatra banky za umenie. V roku 2022 získal divadelné ocenenie DOSKY za hudbu v inscenácii *Extáza / Obrazy o nej* v Baletе Štátneho divadla Košice.

NADEŽDA LINDOVSKÁ: A. P. ČECHOV V SLOVENSKOM DIVADLE / HRÁME ČECHOVA!

Na jeseň pokračujeme v úspešnom cykle odborných prednášok v spolupráci s českou Teatrologickou spoločnosťou, tentokrát s renomovanou slovenskou teatrologičkou Nadeždou Lindovskou, dramatikom, dramaturgom a pedagógom Petrom Pavlacom a režisérom Mariánom Amslerom.

**24. 10. 2023 o 17:00 | Městská knihovna v Praze – Ústřední knihovna
Mariánské náměstí 1/98, Praha 1**

Prednáška vychádza z publikácie *Hráme Čechova!* (VŠMU, 2023), ktorá je venovaná histórii a premenám inscenovania hier Antona Pavloviča Čechova v slovenskom divadle. Priblíži, ako a kedy sa Čechov dostal na javiská slovenských divadiel, ako sa menila interpretácia jeho hier, čo spôsobila v 20. storočí tzv. mchatovská tradícia, aký dosah mali inscenácie Čechova na rozvoj slovenského divadla, ako sa zmenil prístup k ruskému dramatikovi v 21. storočí a ktoré osobnosti sa najvýraznejšie zapísali do čechovovskej línie slovenského divadelníctva.

Ťažisko knihy tvorí 18 rozhovorov so slovenskými divadelníkmi a divadelníčkami o ich skúsenosti interpretácie Čechova. Na dialogický princíp publikácie nadviaže druhá časť prednášky, do ktorej sa zapoja dramatik, dramaturg a pedagóg **Peter Pavlac** a dramatik a režisér **Marián Amsler**.

Foto: kzp.sk

Prof. PhDr. Nadežda Lindovská, PhD. je divadelná historička, publicistka a pedagogička. Pôsobí na Katedre divadelných štúdií Divadelnej fakulty VŠMU v Bratislave. Dlhoročne vedecky reflektuje tri tematické okruhy: ruské divadlo a dráma, ženy v divadle, história a súčasnosť slovenského divadla. Prinavrátila do kultúrnych dejín prvú slovenskú divadelnú režisérku Magdu Husákovú-Lokvencovú, spoluvytvárala koncepciu výskumno-publikačného projektu 100 rokov Slovenského národného divadla, kontinuálne venuje pozornosť dramatickej tvorbe A. P. Čechova.

Systematicky spolupracuje s Ústavom divadelnej a filmovej vedy Centra vied o umení SAV a s Divadelným ústavom v Bratislave. Je autorkou alebo spoluautorkou viac ako štyroch desiatok umenovedných knižných publikácií. Podieľala sa na mnohoročnom výskumnom projekte zameranom na storočnicu SND, bola spoluautorkou jeho koncepcie a výstupu z prvej etapy bádania *Od rekonštrukcie divadelnej inscenácie ku kultúrnym dejinám? 100 rokov Slovenského národného divadla. Divadelné inscenácie 1920 – 1938 (činohra, opera)* (2015).

Dlhoročne spolupracuje s Asociáciou Divadelná Nitra a Slovenským centrom AICT. Je členkou Záujmového združenia žien Aspekt a redakčných rád vedeckých periodík *Slovenské divadlo* (SAV), *Divadelní revue* (Institut umění, Praha), *Studia teatralne Europy Środkowo-Wschodniej/Theatre Studies of Central and Eastern Europe* (Varšava).

Pripravili:

Teatrologická spoločnosť, IDU Institut umění – Divadelní ústav, Slovenský inštitút v Prahe.

TANEČNÉ UMENIE

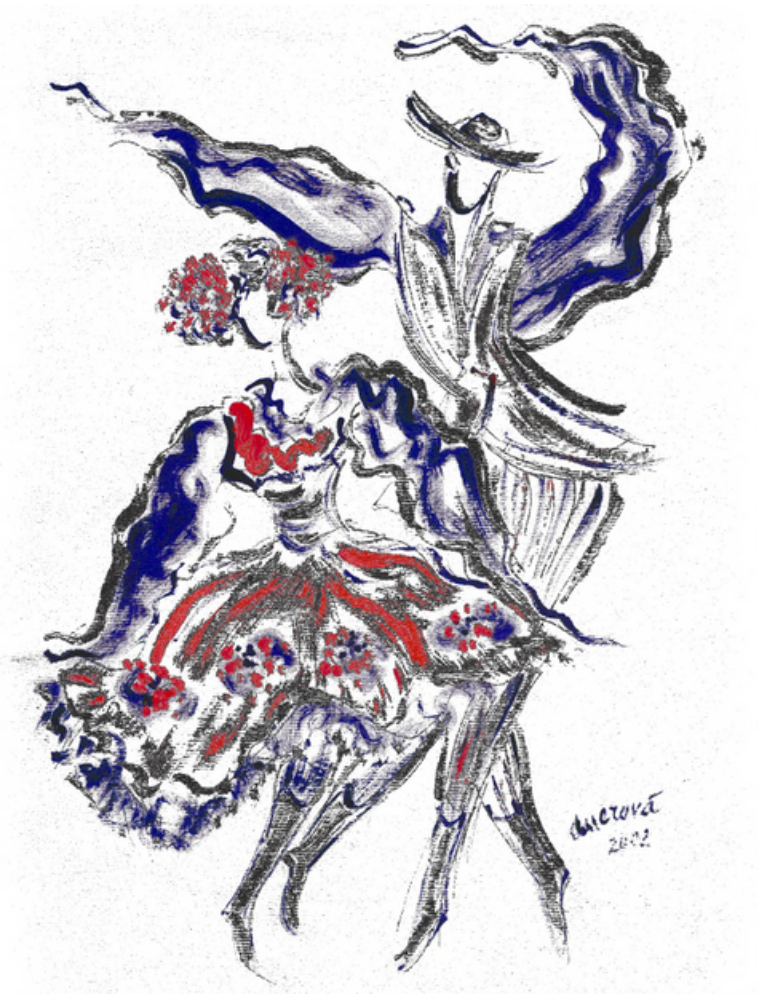
ROK LITERATÚRY A TANEČNÉHO UMENIA

TANEČNÝ WORKSHOP ŠKOLA TANCA

Repríza úspešného tanečného workshopu s umeleckým vedúcim SĽUK-u Stanislavom Marišlerom.

12. 10. 2024 o 17:00 | Divadlo U Hasičů, Římská 45, Praha 2

Pozývame Vás na jeden z najstarších tradičných slovenských programov v Prahe – *Folklór bez hraníc*. Festival kultúrnej vzájomnosti Slovákov a Čechov - 31. ročník, bol založený v roku v roku 1993 pri vzniku Slovenskej republiky a Českej republiky a pravidelne sa uskutočňuje v októbri, ktorý bol vyhlásený za *Mesiac českej a slovenskej kultúrnej vzájomnosti*.

Doc. Mgr. art. Stanislav Marišler, ArtD. (*1976, Brezno) absolvoval štúdium pedagogiky ľudového tanca na Hudobno-tanečnej fakulte Vysokej školy múzických umení v Bratislave, ktoré v roku 2006 zavŕšil interným doktorátom. Od roku 2010 pôsobí ako umelecký vedúci Slovenského ľudového umeleckého kolektívu a od roku 2018 je tiež docentom na Katedre tanečnej tvorby VŠMU v Bratislave.

Od roku 1995 do roku 2006 bol tanečníkom a sólistom umeleckého súboru Lúčnica, v rokoch 2006 až 2010 bol tanečným pedagógom US Lúčnica, v rokoch 2007 až 2013 pedagógom pre ľudový tanec v „Doplnkovom vzdelávaní tanečnej pedagogiky“ súkromnej ZUŠ Liptovský Hrádok, od roku 2007 tiež umeleckým vedúcim skupiny tanečného humoru Všetechníci. Od roku 2009 je spoluorganizátorom festivalu Bystrická folklórna Haravara.

Okrem toho účinkoval v rôznych tanečných projektoch, napríklad Cigáni idú do neba (Nová scéna – Bratislava, choreografia Ján Ďurovčík), GASP, GASP 2 a GASP 3 (choreografia Ján Ďurovčík), Husári (VUS Jánošík – Zvolen, choreografia Martin Urban), Husľovačka a Husľovačka 2 (Dragúni, KMAF), Tanec medzi črepinami (Marek Ťapák, choreografia Ervín Varga).

Venoval sa tiež choreografickej tvorbe v amatérskych aj profesionálnych folklórnych súboroch po celom Slovensku. Významné je predovšetkým jeho pôsobenie v súboroch SL'UK, VUS Ondráš – Brno, VUS Jánošík – Zvolen či Lúčnica.

Ako pedagóg viackrát hostoval v zahraničí, napríklad v Maďarskom štátnom súbore v Budapešti, na pražskej Akadémii múzických umení, v brnianskom súbore Ondráš, na Pražskom štátnom konzervatóriu či na pekinskej Beijing dance academy.

Pripravili:
Slovenský inštitút v Prahe a SL'UK.

SCÉNICKÉ UMENIE

INSCENÁCIA *TÁTO IZBA SA NEDÁ ZJESŤ*

Scénické spracovanie úspešnej novely slovenskej autorky Nicol Hochholczerovej.

11. 10. 2024 o 19:30 | Divadlo Kolowrat, Ovocný trh 6, Praha 1

Foto: Marek Malůšek

V októbri prinesieme v rámci *Roku Nicol Hochholczerovej*, ktorý je súčasťou *Roku slovenskej literatúry a tanečného umenia*, scénické spracovanie mimoriadne úspešnej novely tejto mladej slovenskej autorky s názvom *Táto izba sa nedá zjesť*. Dramatizácia diela vznikla pre brnianske Divadlo KAM JDEŠ? a teraz bude predstavená v pražskom Divadle Kolowrat.

Novela *Táto izba sa nedá zjesť* rozpútala okamžité ohlasy na slovenskej literárnej scéne a nemalej pozornosti sa jej dostáva aj v Českej republike, kde vyšiel jej preklad vo vydavateľstve Host. V máji sa Nicol Hochholczerová zúčastnila knižného veľtrhu Svět knihy a v septembri bolo jej dielo uvedené v rámci českej Noci literatúry, a to nielen v Prahe, ale aj v Mělníku.

Nicol Hochholczerová (*1999) pochádza z Rimavskej Soboty a vyštudovala grafiku na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Získala ocenenia za prozaickú tvorbu v literárnych súťažiach Poviedka, Medziriadky, Literárny Kežmarok, Kukučínova Revúca a za knižnú ilustráciu v súťaži Najkrajšie knihy Slovenska.

Autorkin literárny debut *Táto izba sa nedá zjesť* je veľmi otvoreným opisom nezákonného vzťahu medzi dvanásťročnou Terezou a jej päťdesiatročným učiteľom výtvarnej výchovy, ktorý trval šesť rokov. Autobiografický príbeh Hochholczerová spracúva netradičnou literárnou formou a poetickým jazykom plným nápaditých a zároveň až surových metafor, ktoré sprostredkujú veľmi konkrétne scény toxického vzťahu založeného na mocenskej manipulácii zo strany učiteľa. Autorka umelecky spracúva svoje zážitky s reflexívnym nadhľadom, ktorý je nielen obžalobou neprijateľného správania učiteľa, ale aj okolia dievčaťa – jej rodiny a priateľov – ktorí o tomto vzťahu vedeli a ticho ho tolerovali.

Text bol už preložený do maďarčiny, srbčiny, bulharčiny, poľštiny, ukrajinčiny a češtiny. Pripravujú sa preklady do ďalších jazykov a okrem toho tiež filmové spracovanie. Novela bola už dvakrát inscenovaná, prvýkrát v úprave a réžii Eduarda Kudláča v Mestskom divadle Žilina (premiéra v januári 2023).

Autorka: Nicol Hochholczerová | Preklad: Irena Steinerová | Dramaturgická spolupráca: Karel Tománek | Dramaturgia: Iva Mikulová | Hrajú: Kateřina Lidáková a Yuliia Yabletska
Réžia: Petr Michálek

Vstupenky nájdete na tomto [odkaze](#).

FILM

KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ POPOLUDNIE: MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK

Premietanie filmu *Cesta do nemožna* a diskusia s tvorcami vo Ville Pellé pri príležitosti 105. výročia úmrtia M. R. Štefánika.

22. 10. 2024 o 17:00 | Villa Pellé, Pelléova 10, Praha 6

Srdečne vás pozývame na medzinárodné kultúrno-spoločenské popoludnie pre seniorov vo Ville Pellé, v spolupráci s Veľvyslanectvom Slovenska v Českej republike a Slovenským inštitútom v Prahe, pri príležitosti 105. výročia úmrtia Milana Rastislava Štefánika. Súčasťou programu bude premietanie hraného filmu o živote M. R. Štefánika *Cesta do nemožna* v réžii Nora Držiaka.

V máji uplynulo stopäť rokov od tragickej smrti jednej z najvýznamnejších osobností slovenských dejín, štátnika, diplomata, politika, letca, brigádneho generála, astronóma, vedca a vynálezcu Milana Rastislava Štefánika.

Film *Cesta do nemožna* netradičným spôsobom rozvíja skutočné udalosti zo života tohto výnimočného Slováka a pretvára ich do imaginatívnej a zábavnej roviny.

Prvý slovenský celovečerný trikový film režiséra Nora Držiaka odhaľuje neznáme dobrodružstvá plné drám, emócií a humoru, ako ich zažil a mohol zažiť sám M. R. Štefánik na ceste za vznikom Československej republiky.

Milan Rastislav Štefánik bol prvý Slovak, ktorý podnikol cestu okolo sveta, viac ráz zdolal Mont Blanc, prežil zostrelenie lietadla počas prvej svetovej vojny, bol intelektuálom a národným hrdinom, no tiež milovníkom žien a bonvivánom. To všetko napriek tomu, že pochádzal zo skromných pomerov a potýkal sa s podlomeným zdravím.

Pred vyše sto rokmi jeho sny všetci považovali za utópiu, ale on sa nebál vykročiť do neznáma a nasledovať svoju túžbu po oslobodení vlastného národa napriek všetkým prekážkam. Štefánik zahynul predčasne pri leteckom nešťastí vo veku 38 rokov, no jeho krátky život v mnohých smeroch pripomína dobrodružný román. Film približuje jeho neuveriteľnú životnú cestu, ktorá by mohla byť predobrazom moderného Indiana Jonesa.

HUDBA

KONCERT KLÁRY VALENTOVIČOVEJ

Vystúpenie mladej slovenskej flautistky so súborom Martinů Strings Prague.

16. 10. 2024 o 19:30 | barokový refektár dominikánskeho kláštora, Jilská 5, Praha 1

Foto: klaravalentovicova.sk

Mladá talentovaná Slovenka Klára Valentovičová vystúpi ako sólistka so súborom Martinů Strings Prague, pod vedením jeho umeleckého šéfa a tiež zakladateľa Jaroslava Šonského.

Koncert sa koná v rámci 16. ročníka cyklu *Hudba bez hraníc*, ktorý organizuje spolok České kořeny v spolupráci s kláštorom dominikánov.

V podaní súboru Martinů Strings Prague na koncerte zaznejú diela Antonína Dvořáka a Jozefa Suka, dvoch hlboko spriaznených skladateľov, ktorých jubileum si tento rok Česká republika pripomína v rámci *Roku českej hudby* pri príležitosti 120 rokov od narodenia Antonína Dvořáka a 150 rokov od narodenia Josefa Suka.

Klára Valentovičová spoločne s Martinů Strings Prague zahrá virtuóznou a poslucháčsky príťažlivú *Sonátu pre flautu*, ktorú pre priečnu flautu skomponoval jeden z najvýraznejších českých skladateľov 20. storočia Jindřich Feld. Pre zobcovú flautu, na ktorú umelkyňa hrá, ju upravil jej pedagóg Pavel Stiller.

Klára Valentovičová pochádza zo Žiliny, kde od svojich piatich rokov študuje hru na zobcovú flautu pod vedením Pavla Stillera na ZUŠ L. Árvaya. Už po dvoch rokoch dosiahla prvé úspechy a víťazstvá na celoslovenských súťažiach *Zahrajte nám píšťalôčka* v Nových Zámkoch, *Nitrianska lutna* a *Čarovná flauta* v Nižnej. Počas pandémie koronavírusu Klára zvíťazila na online súťažiach *Città di Massa*, *Lams Matera*, *Amigdala*, *ODIN*, *Danubia Talents* a *London Classical music competition*.

Je finalistkou najprestížnejších medzinárodných súťaží pre zobcovú flautu *TARF 2022* (Tel Aviv) a *ORDA 2023* (Amsterdam), na ktorej sa umiestnila štvrtá. Je tiež slovenskou víťazkou medzinárodnej televíznej súťaže *Virtuosos talent show* z roku 2022. V tomto roku sa Klára stala tiež víťazkou grantového programu Stredoeurópskej nadácie a spoločnosti Slovnaft, a. s. *Talenty novej Európy*.

Skladateľ Jaroslav Pelikán skomponoval pre Kláru Valentovičovú technicky aj obsahovo závažné *Concerto in d*, ktoré malo svetovú premiéru v apríli 2022 v Prahe s orchestrom Martinů Strings Prague pod vedením autora. Odvtedy Klára uviedla túto skladbu v Žiline aj v Českom Krumlove. Vydavateľstvo Nibiru publishers vydalo *Concerto in d* na CD s názvom *Hľadanie pravdy* s duchovnými dielami Jaroslava Pelikána a Jaroslava Krčka.

Foto: klaravalentovicova.sk

Henrich Feld: Sonáta pre zobcovú flautu a sláčikový orchester

Významný český skladateľ Jindřich Feld (1925-2007) venoval nemalú časť svojej inštrumentálnej tvorby flaute. Jeho Sonáta pre flautu a klavír z roku 1957 a bola dedikovaná jednému z flautových veľikánov Jean-Pierre Rampalovi, na ktorého prianie vznikla.

Orchestrálna verzia Sonáty vznikla v roku 1965. V roku 2000 bola táto skladba na konferencii Medzinárodnej flautovej spoločnosti zvolená za najlepšiu flautovú skladbu 20. storočia. Klára Valentovičová hrá túto skladbu ako prvá v úprave pre zobcovú flautu, ktorú pre ňu vytvoril jej pedagóg Pavel Stiller. Partitúru sláčikového orchestra upravil skladateľ Jaroslav Pelikán, žiak Henricha Felda.

VIZUÁLNE UMENIE

VÝSTAVA JÁN BERGER / JIŘÍ SOPKO

Výtvarný dialóg, ktorý sa uskutočňuje ako prvé podujatie pri príležitosti nadchádzajúceho *Mesiaca česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti*.

19. 9. – 18. 10. 2024 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

V Galérii Slovenského inštitútu sa v komornom formáte odohráva priateľské stretnutie: Ján Berger (*1944), ktorý sa narodil v Čechách a žije a tvorí v Bratislave, bude vystavovať s Jiřím Sopkom (*1942), ktorý sa narodil na Slovensku a žije a tvorí v Prahe.

Autor diel: Ján Berger

Oboch spája akademická kariéra profesorov na VŠVU, prípadne na AVU, odkiaľ sa poznajú aj osobne. Obaja patria k rovnakej generácii, obaja sú maliari, obaja figuralisti a obaja sú tým, a to je tu rozhodujúce, čo sa bežne nazýva pojmom koloristi. Kolorista je umelec, pre ktorého farba zohráva takú dôležitú úlohu, že ak by dielo bolo reprodukované čiernobielo, stratilo by podstatnú časť svojej výpovede. Kolorizmus ide ruka v ruku s oslobodením farby od jej popisnej funkcie. Inicioval ho na začiatku moderny Vincent van Gogh, po ňom nasledovali Pierre Bonnard a Henri Matisse a z tejto francúzskej tradície vyšli Jiří Sopko aj Jan Berger. To, čo spája Bergera a Sopka, ako aj spomínaných predchodcov, je skúmanie možností farby spolu s osobným a veľmi odlišným pohľadom na svet.

Bergerovou témou je akýsi intímny pohľad na človeka a na jeho svet. To je aj téma jeho vizionárskych obrazov. V nich sa jeho pohľad na svet zdá byť utkaný zo spomienok na veci dávno minulé, na mýty, na veci videné, na veci precítené. Jeho obrazy sa vzpierajú signálnej reči, ktorá v Sopkovom diele uľahčuje vstup do obrazu. Bergerov obrazový svet je vytvorený zo škvŕn a ťahov štetca rôznych farieb, rôznych priestorových orientácií a nespočetných farebných kontrastov. Materiálny svet sa odhmotňuje. Divák si ho pomaly a postupne skladá z malých, ťažko dešifrovateľných fragmentov do často viac tušených ako s presvedčivosťou rozpoznaných motívov a do bohatej škály nálad. Vzniká pri tom spleť asociácií: niekde vlhkosť tienistej záhrady, niekde náznak pekľej jamy a inde vizualizovaná nekonečná sladkosť.

Autor diela: Jiří Sopko

Sopko maluje plošne, trochu prehnane by sa dalo povedať kolážovito, akoby sa obrazový svet skladal z rôznych monochromatických foriem. Jeho obrazový priestor je vytvorený žiarivosťou a teplotou alebo chladom veľkoryso poňatých farebných plôch. Veľký význam má pnutie elegantne zakrivených alebo rovných línií, ktoré tvoria kraje farebných polí. A tak si jeho obrazy už z diaľky vynucujú pozornosť svojou jasnosťou podobnou plagátom Henri de Toulouse-Lautreca. Sopko pochádza zo sveta absurdity, ktorý má svoje korene v dobe normalizácie, ktorá sa začala po vpáde vojsk Varšavskej zmluvy. Človek je v Sopkových obrazoch vystavený vysokému napätiu, ktoré tu generujú sily kontrastov nelomených farieb. Vzniknutej energii farieb budú všetky obrazové objekty naďalej vystavené a budú sa s ňou musieť vysporiadať.

Jedným z čarov stretnutia týchto dvoch veľkých koloristov na jednom mieste a v jednom čase spočíva v protikladoch, ktoré ich diela charakterizujú.

Výstava potrvá do 18. 10. 2024.

POKRAČOVANIE PROJEKTU JARO VARGA: CHUÑO

Druhá fáza dlhodobého projektu, ktorý premieňa priestor exteriéru niekdajšieho írskeho kláštora, a súčasného sídla Slovenského inštitútu, v centre Prahy.

25. 10. 2024 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1, Praha 1

Chuño

potravina
munument
brambora
prostor
surovina
diskuse
reflexe
workshop
piknik
město jinak
sdílení
projekt
spolupráce

Foto: Barbora Kundračíková

Prezentácia druhej fázy projektu slovenského vizuálneho umelca Jara Vargu realizovaného vo verejnom priestore na priesečníku pražských ulíc Hybernská a V Celnici v rámci Trienále SEFO 2024 MOMENTY.

Prvá časť projektu s výtvarným workshopom, diskusiou a piknikom prebehla 21. 9. 2024 v rámci podujatia *Zažít město jinak*. Projekt tematizuje zemiak ako kľúčovú lokálnu surovinu, národnú potravinu a obľúbenú pochúťku a podrobuje ho podrobnejšej kultúrnej, sociálnej a politickej reflexii.

Odkiaľ pochádza? Kedy sa v našom prostredí objavuje? Prečo zohráva takú dôležitú úlohu? Prečo nám tak chutí? A čo k životu potrebuje?

Site-specific projekt sa realizuje na jednom z prvých miest, kde sa v našich končinách pestovali zemiaky.

FESTIVAL ČESKEJ A SLOVENSKEJ TVORBY PRE DETI A MLÁDEŽ

Divadlo, literatúra aj vizuálne umenie pre detského aj dospelého diváka
v rámci *Mesiaca česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti*.

19. 10. – 24. 10. 2024 | rôzne miesta

Festival českej a slovenskej tvorby pre deti a mládež predstaví divadelnú, knižnú a výtvarnú tvorbu pre deti zo Slovenska a Českej republiky. Dramaturgická koncepcia 10. ročníka vychádza z histórie spoločného štátu a života v dvoch samostatných republikách, ale aj z absurdnosti vojnových konfliktov a boja proti rasovému násiliu. Poukáže na nutnosť zachovania prírodných zdrojov a silu priateľstva. Festival, ktorý organizuje **BONA FIDE z.s.**, bude prebiehať v Divadle Palace, v Divadle v Dlouhé, v Ústřední městské knihovně, v Domě národnostních menšin, v Slovenskom inštitúte v Prahe, v Kostol sv. Michala, V Jirchářích, v Knihovně Václava Havla a v ZŠ aj MŠ v Prahe. Záštitu nad festivalom prevzali prezident ČR Petr Pavel a veľvyslankyňa Slovenska v ČR, J. E. Ingrid Brocková.

Detail programu:

• 19. 10. 2024 •

KOUZLO ILUSTRACÍ – ČARO ILUSTRÁCIÍ | 10:00, Dům národnostních menšin, Vcelova 3, Praha 2 | Vernisáž výstavy Adely Režnej.

MALÝ PANDA, TATO A MESIAC | 10:30, Dům národnostních menšin, Vcelova 3, Praha 2 | Výtvarný workshop a prezentácia knihy spisovateľa Daniela Rušara. Účinkujú: Adela Režná a Patrícia Pivolusková.

OSTROV HER – OSTROV HIER | 11:00, Dům národnostních menšin, Vcelova 3, Praha 2 | Workshop, interaktívna hra a tvorivá dielňa. Účinkuje: Juraj Benčík, klaun Cirque du Soleil.

ČERT TĚ VEM! – ČERT ŤA BER! | 15:00, Divadlo Palace, Václavské náměstí 43, Praha 1 | Bábková rozprávka o ľudských nerestiach a tiež trochu o láske. Účinkujú: Lenka Veliká a Martin Veliký – Divadlo LOKVAR.

SCÉNOGRAFIE – SCÉNOGRAFIA | 18:30, Divadlo Palace, Václavské náměstí 43, Praha 1 | Vernisáž výstavy divadelných a filmových scénografií Fera Liptáka.

DARIO FO – MYSTERIA BUFFA | 19:00, Divadlo Palace, Václavské náměstí 43, Praha 1 | Príbehy vo svojom rodnom jazyku – slovenčine a češtine, rozprávajú stratení tuláci, ktorí sa našli. Účinkujú: Richard Tršťan, Eva Kodešová, na gitaru hrá a spieva Monika Sonk.

• 20. 10. 2024 •

DANKA A JANKA | 14:00, Kostol sv. Michala, V Jirchářích 152, Praha 1 | Dramatizácia rovnomennej knihy Márie Ďuríčkovej o Danke a Janke, ktoré sú úplne rovnaké. Účinkuje: Petronela Dušová – Teatro Neline.

KVAK A ŽBLUŇK | 16:00, Divadlo v Dlouhé, Dlouhá 39, Praha 1 | Úsmevné príbehy dvoch kamarátov, zeleného žabiaka Kvaka a hnedého ropušiaka Žblňka. Účinkujú: Magdaléna Zimová a Martin Matejka.

• **21. 10. 2024** •

JAK VZNIKÁ KNIHA – AKO VZNIKÁ KNIHA | 10:00, Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1, Praha 1 | Autorská beseda a workshop so Slavkou Liptákovou a Ferom Liptákom.

BAJAJA | 9:30, Dům národnostních menšin, Vocelova 3, Praha 2 | Interaktívne bábkové predstavenie, kde si aj deti zahrajú príbeh o rytierovi Bajajovi a zachránia princeznú. Účinkuje: Petronela Dušová – Teatro Neline.

UMĚNÍ BUDOUCNOSTI – UMENIE BUDÚCNOSTI | 10:00, Pražská konzervatoř, Na Rejdišti 1, Praha 1 | Interaktívny workshop a prednáška Juraja Benčíka, klauna Cirque du Soleil.

HLAVNÍ MĚSTO – HLAVNÉ MESTO | 18:00, Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1, Praha 1 | Vernisáž výtvarníka Františka Liptáka.

• **22. 10. 2024** •

PŘÍBĚHY K. HERBÁŘE – PRÍBEHY K. HERBÁRA | 10:00, Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1, Praha 1 | Kufříkové divadlo o knihe, prírode a jednej rozprávke. Účinkujú: Mirka Vydrová, Renata Kubišová a Patrícia Pivolusková.

ČTEME A ČÍTAME DĚTEM A DEŤOM | 10:00, Městská knihovna, Mariánské nám. 1, Praha 1 | Literárny program o knihách, čítateľstve a československej spolunáležitosti. Účinkujú: Zuzana Štelbaská, Ivana Chýlková, Marka Míková, Ján Haruštiak, Richard Tršťan, Viera Kučerová.

ZÁCHRANNÁ STANICE – ZÁCHRANNÁ STANICA | 14:00, Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1, Praha 1 | Slovenská spisovateľka Zuzana Štelbaská predstaví knihy zo série *Záchranná stanica*, ktoré vyšli aj v českom preklade a tiež knihu *Kde sú včely?* | Účinkujú: Zuzana Štelbaská a Patrícia Pivolusková.

• **23. 10. 2024** •

HRDINOVÉ MEZI NÁMI – HRDINOVI MEDZI NAMI | 10:00, Městská knihovna, Mariánské nám. 1, Praha 1 | Kvapky na kameni, Cílovníci a iné knihy. Literárny workshop, prezentácia kníh a autorské čítanie slovenskej spisovateľky Veroniky Šikulovej a českej spisovateľky Evy Papouškovéj.

ZE ŽIVOTA SMETÍ – ZO ŽIVOTA SMETÍ | 10:00, Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1, Praha 1 | Zbieraj a hneď separuj, zdravie Zeme ochraňuj! Príbeh zo sveta smetí zahrajú herci Ján Haruštiak a Patrícia Pivolusková – Divadlo pod Balkónom.

ČERVENÁ KARKULKA | 9:30, Dům národnostních menšin, Vcelova 3, Praha 2 | Klasické rozprávkové predstavenie v bábkovom – maňúškovom prevedení. Hrajú: Mirka Vydrová a Renata Kubišová – Divadlo Bořivoj.

PŘÍBĚHY Z LUK A MOKŘADŮ – PRÍBEHY Z LÚK A MOKRADÍ | 14:00, Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1, Praha 1 | Workshop a beseda so spisovateľkou Veronikou Šikulovou. Účinkujú: Veronika Šikulová, Ján Haruštiak a Patrícia Pivolusková.

• **24. 10. 2024** •

SLUNÍČKO A KAMARÁDI – SLNIEČKO A KAMARÁTI | 10:00, Městská knihovna, Mariánské náměstí 1, Praha 1 | Prezentácia slovenského a českého detského časopisu *Slniečko a Kamaráti*. Účinkujú: Ľubica Kepštová a Sevdá Kovářová.

MENGELEHO DĚVČE – MENGELEHO DIEVČA | 10:00, Knihovna Václava Havla, Ostrovní 129/13, Praha 1 | Prezentácia knihy, premietanie filmu a beseda s autorkou Veronikou Homolovou Tóthovou. Účinkujú: Veronika Homolová Tóthová, Richard Tršťan a Viera Kučerová.

Zmena programu vyhradená.

Viac informácií nájdete [na tomto linku](#).

DEŇ ČESKO-SLOVENSKEJ KULTÚRY V MĚLNÍKU

Vyvrcholenie Mesiaca česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti v českom meste Mělník pod záštitou J. E. Ingrid Brockovej, veľvyslankyne Slovenskej republiky v Českej republike.

30. 10. 2024 | Masarykův kulturní dům Mělník, U Sadu 323, Mělník

Slávnostným záverom *Mesiaca česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti* bude **Deň česko-slovenskej kultúry**, v rámci ktorého v meste Mělník prebehnú vernisáže dvoch výstav venovaných významným slovenským hereckým osobnostiam. Okrem toho bude uvedená inscenácia v česko-slovenskej produkcii, po ktorej prebehne diskusia.

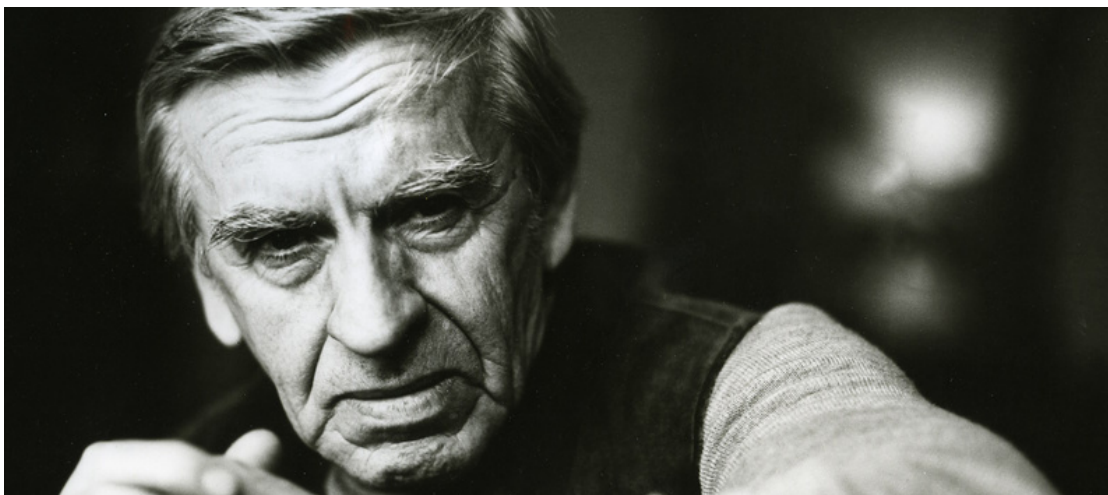

Foto: SND

Legenda zvaná Jozef Kroner

Pri príležitosti 100. výročia narodenia herca Jozefa Kronera pripravili v roku 2024 Divadelný ústav a Slovenské národné divadlo reinštaláciu a redizajn výstavy *Legenda zvaná Jozef Kroner*. Pôvodnú výstavu pripravil v roku 2019 Divadelný ústav v spolupráci so Slovenským národným divadlom a Slovenským filmovým ústavom. Redizajn výstavy pri tejto príležitosti realizovalo SND.

Jozef Kroner (20. 3. 1924 – 12. 3. 1998) patril k najvýraznejším talentom slovenského herectva. Rodák zo Staškova sa k profesionálnemu divadlu dostal vďaka pozitívnym ohlasom na svoju ochotnícku činnosť v Považskej Bystrici. Jeho herecké majstrovstvo si diváci dodnes pripomínajú vďaka reprízam desiatok filmov a televíznych i rozhlasových inscenácií.

Kronerovým hereckým odborom boli najmä drobní hrdinovia a bežní ľudia. Či už to boli roly komické, dramatické alebo tragikomické, vždy išlo o precízne štúdie ľudského typu, prejavom tak blízok divákovi v hľadisku, pred obrazovkou alebo rozhlasovým prijímačom. Len máloktorý herec v histórii slovenského divadla dokázal to, čo Jozef Kroner – divákov srdečne rozosmiať, ale aj úprimne rozplakať. V tom tkvelo majstrovstvo jeho hereckej i ľudskej osobnosti.

Autor výstavy: Karol Mišovic, grafické riešenie Katarína Balážiková (SND)

Výstavu otvorí herečka Zuzana Kronerová.

Foto: SND

Ladislav Chudík

Pri príležitosti 100. výročia narodenia herca Ladislava Chudíka pripravili v roku 2024 Divadelný ústav a Slovenské národné divadlo reinštaláciu a redizajn výstavy 90 rokov na svete 70 rokov v Slovenskom národnom divadle pod novým názvom *Ladislav Chudík*. Pôvodnú výstavu pripravil v roku 2019 Divadelný ústav v spolupráci so Slovenským národným divadlom. Redizajn výstavy pri tejto príležitosti realizovalo SND.

Ladislav Chudík (27. máj 1924 – 29. júl 2015) patril k mladším predstaviteľom prvej profesionálnej generácie hercov Slovenského národného divadla. Najmä mužské zastúpenie sa vyznačovalo silným hereckým potenciálom. Ladislav Chudík bol hercom, o ktorých sa hovorí, že nehrajú, ale sú. Jeho herectvo postupne vyzrievalo do neteatrálneho prejavu, zbaveného tradičných a zovšeobecňujúcich ornamentov, formovaného intelektom, ale precíteného a zvnútorneného. Základom jeho intonačnej krivky sa stala významová logika textu. Svojím prístupom sa tak stal priekopníkom moderného slovenského herectva „reálneho tónu“. Tvárnosť v ňom najviac rozvíjali režiséri obsadzovaním do vnútorne disharmonických postáv. Ladislav Chudík vybočil z tradičnej cesty a dal sa do hľadania – nehľadal postavu v sebe, ale seba nachádzal v postave. Bol civilný, konkrétny, autentický, a tým sa začal od všetkých odlišovať.

Autorka výstavy: Ľubica Krénová, grafické riešenie Katarína Balážiková (SND)

Inscenácia Oheň a popol

Divadelná hra britského dramatika Christophera Hamptona podľa románu Sándora Máraia *Sviece dohárajú*, v produkcii českého Divadla Bolka Polívku, v réžii slovenského režiséra Romana Poláka a v česko-slovenskom obsadení Martina Hubu a Jiřího Dvořáka.

Slabo žeravé uhlíky v krbe, sviece, ktoré už-už dohárajú, a dvaja muži, ktorým veľa zo života nezostáva. Napriek tomu úporne, napínavo a s vybrúsenou eleganciou hľadajú jeho zmysel. Komorný príbeh o priateľstve, starobe a láske patrí k vrcholným dielam svetovej literatúry 20. storočia a zaujal dokonca aj Miloša Formana, ktorý zvažoval jeho filmové stvárnenie. Súčasné spracovanie umožňuje divákovi ocitnúť sa v tesnej blízkosti hlavných hrdinov a prežiť s nimi ich drámu dávnej zrady, hlbokého citu a vášne.

Autor: Christopher Hampton | Réžia: Roman Polák | Hrajú: Martin Huba, Jiří Dvořák, Drahomíra Hofmanová, Kristýna Štarhová / Wlasta Laura | Dramaturgia: Vladimír Procházka | Scénografia: Jaroslav Milfajt | Kostýmy: katarína Hollá | Hudba: David Rotter

Po predstavení sa uskutoční beseda s hercom Martinom Hubom, predstaviteľom T. G. Masaryka v celovečernom filme TGM – symbolicky v Masarykovom kultúrnom dome Mělník.

OSTATNÉ PODUJATIA

DIPLOMA SELECTION (DESIGNBLOK 2024)

Medzinárodná súťaž diplomových prác v oblasti designu.

2. 10. – 6. 10. 2024 | Designblok 2024 sa uskutoční v priestoroch Muzea města Prahy, Uměleckoprůmyslového muzea, Bastionu Florenc a Jízdárny Pražského hradu.

Tímea Kepová | Foto: Designblok.cz

Aj tento rok na medzinárodnom festivale dizajnu Designblok prebehne finále medzinárodnej súťaže diplomových prác v oblasti produktového a módného designu Diploma Selection, ktorá predstaví tri desiatky budúcich hviezd z niekoľkých krajín Európy prostredníctvom výstavy a módnej prehliadky.

Diploma Selection predstaví v rámci Designbloku 2024 tvorbu najtalentovanejších európskych diplomantov v odbore produktového a módného designu už po desiatykrát. Víťazi oboch kategórií získavajú finančnú odmenu 4000 EUR, vecné ceny a možnosť samostatnej prezentácie na nasledujúcom ročníku Designbloku.

Z prihlásených projektov vyberá kurátorská rada zostavu finalistov, ktorí svoje diplomové práce odprezentujú medzinárodnej porote v rámci Designbloku. Slovenskou reprezentantkou sa tento rok stala **Tímea Kepová**.

Jej kolekcia *Up nad Down* je vyjadrením úvah a otázok zameraných na odpočinkové sedenie. „V dnešnom sedavom spôsobe života považujem odpočinok za prostriedok na podporu kreativity v pohyboch tela. Výsledné objekty svojim dizajnom zaručujú, že každé sedenie poskytne odlišný zážitok. Prepájajú sedenie a ležanie na zemi s vyššími polohami a nakoniec dosahujú štandardizovanú výšku. Práca reaguje na motto ‚nič sa nezmení, pokiaľ sa nič nezmení‘, a je na nás, ako vnímame potrebu určitej formy zmeny,“ uvádza Tímea Kepová.

V rámci Designbloku budú zastúpení aj ďalší slovenskí dizajnéri a dizajnérky a dizajnérske značky, medzi nimi aj selekcia, ktorú zastrešuje slovenský kreatívny priestor dizajnDEPO. V priestore Openstudio sa bude prezentovať architektonické štúdio **melismichalko.sk** s unikátnym modulárnym nábytkom Shelfium, v Superstudiu sa bude prezentovať dizajnér **Patrik Bujňák** s multifunkčným nábytkom AYT0, v priestore „Mesto“ v Centre súčasného umenia DOX budú prezentovať **Patrik Illo** a **Aleksandra Stencel**, **Ové Pictures** a **Nina A. Šošková**.

INFORMUJEME A ODPORÚČAME

SLOVANSKÁ KNIŽNICA

V Mesiaci česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti a pri príležitosti Roku slovenskej literatúry a tanečného umenia dávame do pozornosti **Slovanskú knižnicu**, ktorá tento rok oslavuje významné jubileum.

V novembri 2024 uplynie sto rokov od založenia pražskej Slovanskej knižnice, odbornej knižnice zameranej na slavistiku, ktorá je od roku 1958 súčasťou Národnej knižnice Českej republiky a vo svojom registri má aj početné diela v slovenskom jazyku.

Za uplynulých sto rokov sa knižnica stala medzinárodne rešpektovaným odborným slavistickým pracoviskom so svetovo ceneným fondom, ktorý na svoju prácu využívajú nielen českí bádatelia, ale aj špecialisti zo zahraničia.

V súčasnej dobe knižnica spravuje zbierku slavistickej literatúry obsahujúcu takmer 900 000 jednotiek. Knižnica disponuje vlastným elektronickým katalógom a služby poskytuje v samostatnej študovni v podkrovných priestoroch Klementina. Podieľa sa na niekoľkých digitalizačných projektoch a je zapojená do medzinárodných výskumných programov vo svojom odbore.

KNIŽNÉ NOVINKY

MILAN LASICA, JÚLIUS SATINSKÝ: KONCERT PRE BUBON A SEKERU

SLOVART, 2024

Foto: Slovart.

Dialógy, scény a poviedky dvojice Milan Lasica a Július Satinský, ktorými obaja autori nadväzovali na svoju tvorbu z obdobia spoločenského odmäku, patria k tomu najlepšiemu, čo v slovenskej literatúre vzniklo.

Napriek všadeprítomnej normalizačnej šedi a pravidelnej sérii najrozličnejších zákazov si značka L+S zachovala iskrivú nadčasovosť a dodnes pôsobí ako zázračný vodopád dokonale poskladaných slov končiacich v nečakaných pointách.

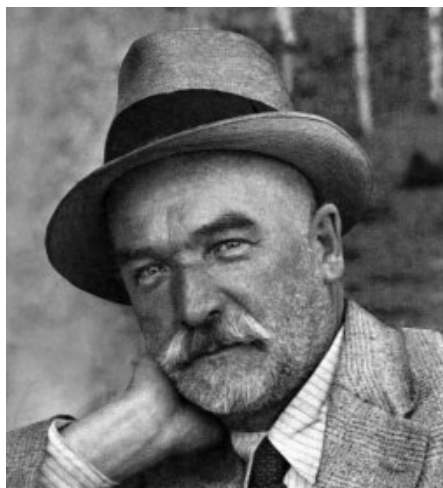
Kniha obsahuje dialógy a scény zo slávnych televíznych cyklov *Bumerang* a *Kto si je za dverami* i niekoľkých ojedinelých rozhlasových vystúpení a zároveň predstavuje poviedky, ktoré začiatkom 70. rokov publikovali v českom časopise *Ahoj na sobotu*.

OSOBNOSŤ

JOZEF GREGOR TAJOVSKÝ

(18. október 1874, Tajov – 20. máj 1940, Bratislava)

Prozaik, dramatik, básnik, redaktor, učiteľ, úradník, politik

Jozef Gregor Tajovský | Foto: djgt.sk

Jozef Gregor Tajovský sa narodil ako najstaršie dieťa v mnohohodetnej rodine v obci Tajov na strednom Slovensku. Po štúdiu na učiteľskom ústave v Kláštore pod Znievom pôsobil niekoľko rokov ako učiteľ v Banskej Bystrici a vo viacerých obciach na Horehroní a na Považí. Na prelome storočí sa presunul do Prahy, kde ďalej študoval na obchodnej akadémii.

Po štúdiu nastúpil do Vidieckej ľudovej banky, neskôr do Tatra banky, no súčasne pracoval tiež v Ľudových novinách. V roku 1907 sa oženil s Hanou Lilgovou, ktorá sa stala v literárnom svete známou pod menom Hana Gregorová. V roku 1912 sa stal tajomníkom Klubu Slovenskej národnej strany v Martine a počas vojny bol redaktorom Národného hlásnika.

V roku 1915 bol povolaný k vojsku a odvelený na ruský front, kde však prebehol do ruského zajatia. V Bobrujsku roku 1917 vstúpil do česko-slovenských légii, bojoval s nimi proti postupujúcej moci sovietskych a bol redaktorom česko-slovenských Hlasov v Kyjeve. Po vojne sa vrátil na Slovensko a usadil sa v Bratislave, kde bol prednostom legionárskej kancelárie a po odchode do penzie v roku 1925 sa venoval už iba literárnej činnosti.

Jozef Gregor Tajovský je jedným z vrcholných predstaviteľov slovenského literárneho realizmu. Knižne debutoval zbierkami mravoučných poviedok *Omrivky*, *Z dediny* (obe 1897) a *Rozprávky* (1900). Známe sú predovšetkým jeho krátke prózy, ako napríklad *Maco Mlieč*, *Apoliena*, *Mamka Pôstková*, *Mišo*, *Kosec Môcik* a mnohé iné, ktoré vyšli vo viacerých zbierkach. Významná je taktiež jeho dramatická tvorba, z ktorej možno spomenúť napríklad frašku *Jej budúci* (1898), veselohru *Ženský zákon* (1901), drámy *Matka* (1906), *Nový život* (1909), *Hriech* (1911), *V službe* (1911), *Tma* (1912), *Statky-zmätky* (1909), *Smrť Ďurka Langsfelda* (1923, 1932), *Blúznivci* (1934) či *Hrdina* (1938).

Ako prozaik bol vedúcou osobnosťou druhej vlny slovenského literárneho realizmu a ako dramatik zakladateľom slovenskej realistickej drámy, pričom jeho hry sú aj v súčasnosti súčasťou kmeňového repertoáru slovenských profesionálnych aj ochotníckych divadiel. Vo svojich dielach nachádzal cestu k slovenskému ľudu a k jeho kultúre, pozorne vnímal život aj mravné hodnoty, no zároveň zobrazoval aj negatívne vlastnosti ľudí a ponuré aspekty života. Nevyhýbal sa sociálnym témam a kritike, ktorú však vedel podať s humorom a ilustrovať prostredníctvom každodenných problémov a jazykom bežných ľudí.

Okrem prózy a drámy sa venoval aj politickej a kultúrnej publicistike, napríklad v publikáciách *Malý kultúrny zemepis Slovenska* a *Malý kultúrny zemepis východného Slovenska* (obe 1919), a tiež prekladal z ruštiny, autorov ako A. P. Čechov či L. N. Tolstoj.

Jeho literárna a publicistická činnosť je dôkazom jeho vrúcneho vzťahu k Slovensku a slovenskému ľudu, no zároveň bol zaniatený aj pre český národ a účastnil sa boja za vznik spoločného česko-slovenského štátu.

SLÁVNOSTNÝ KONCERT SLOVENSKEJ FILHARMÓNIE

5. 11. 2024 o 19:30 | Obecní dům, Náměstí Republiky 5, Praha 1

Druhý ročník tradičného koncertu Slovenskej filharmónie v Prahe pri príležitosti výročia vzniku Československej republiky. Pripravili: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Českej republike, Slovenský inštitút v Prahe.

FESTIVAL NEZLOMNÍ A OBĚTOVANÍ

5. 1. – 8. 11. 2024 | Praha

Každoročná spolupráca Slovenského inštitútu v Prahe s festivalom Muzea paměti XX. století.

PREZENTÁCIA PUBLIKÁCIE: SLOVNÍK DIEL SLOVENSKEJ LITERATÚRY PO ROKU 1989

11. 11. 2024 o 17:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Zostavovateľská dvojica, prof. Marta Součková a doc. Ján Gavura, predstavia prvú vedeckú encyklopédiu zameranú na poéziu a prózu, ktorá zachytáva prehľad najvýznamnejších literárnych diel v poslednej literárnohistorickej etape slovenskej literatúry.

PREZENTÁCIA PUBLIKÁCIE: JOZEF BEDNÁRIK

13. 11. 2024 o 17:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Prezentácia odbornej knihy o veľkej osobnosti nášho divadelníctva, režisérovi aj hercovi Jozefovi Bednárikovi. V spolupráci s Divadelným ústavom Bratislava a Teatrologickou spoločnosťou.

3KINO FEST: PREMIETANIE ŠTUDENTSKÝCH FILMOV VŠMU

14. 11. 2024 o 18:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Projekcia filmov študentov a študentiek VŠMU ako sprievodné podujatie festivalu stredoeurópskeho filmu 3KinoFest.

VERNISÁŽ VÝTAVY *SOMEBODIES, SOMEWHERE, SOMETHINGS*

21. 11. 2024 o 18:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Výstava pedagógov z katedry fotografie a nových médií VŠVU v rámci *Mesiaca fotografie*.

FOKUS NA SÚČASNÚ SLOVENSKÚ LITERATÚRU: JAKUB JUHÁSZ & DOMINIKA MORAVČÍKOVÁ

27. 11. 2024 o 19:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Literárny večer s dvojicou minuloročnej finálovej desiatky Anasoft litera Jakubom Juhászom a Dominikou Moravčíkovou. Moderuje literárny redaktor Jakub Pavlovský.

PREMIÉRA FILMU *OD MARCA DO MÁJA*

27. 11. 2024 o 19:00 | BIO OKO, Františka Křížka 460/15, Praha 7

Slávnostné uvedenie filmu slovenských tvorcov *Od marca do mája* v pražskom kine BIO OKO. Réžia Martin Pavol Repka, v hlavnej úlohe Zuzana Fialová.

SPEVÁCKE KURZY SIMONY HOUDA ŠATUROVEJ

27. 11. – 1. 12. 2024 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Operné kurzy belcanto-lab pod vedením významnej slovenskej sopranistky Simony Houda Šaturovej a klaviristu Roberta Pechanca.

SPEV LÁSKY A SMRTI

28. 11. 2024 o 18:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

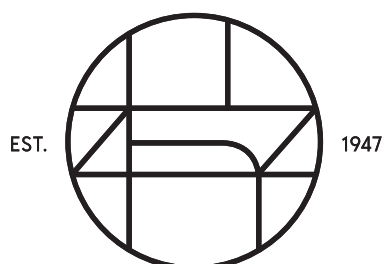
Multimediálny projekt z Košíc.

Slovenský inštitút Praha
Hyberná 1
110 00 Praha 1, Česká republika
www.slovenskyinstitut.cz
Tel: +420 721 466 298
E-mail: si.prague@mzv.sk

Sponzorom Slovenského inštitútu v roku 2024 je:

JAVORINA

Zmena programu vyhradená.
Zodpovedná redaktorka: Ľubica Krénová.

Účasťou na podujatiach Slovenského inštitútu v Prahe dávate súhlas so spracovaním osobných údajov.
Vaše osobné údaje nebudú poskytnuté tretím stranám na ďalšie spracovanie bez vášho vedomia.